

มติชน

ปีที่ 40 ฉบับที่ 14401 วันอังคารที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2560 หน้า 14

ทีมนักวิจัยจากอาร์เจนตินาเผยแพร่ผลการตรวจวิเคราะห์ซากฟอสซิลโครงกระดูกไดโนเสาร์ยักษ์ พบเป็น "ไททันโนซอร์" สายพันธุ์ใหม่ที่หนักไม่น้อยกว่า 69 ตัน อายุราว 100 ล้านปี ทำสถิติกลายเป็นไดโนเสาร์ขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีการค้นพบกัน มหึมกว่า "อาร์เจนติโนซอร์ส" เจ้าของสถิติใหญ่ที่สุดแต่เดิม นักวิจัยระบุว่ามีน้ำหนักเทียบได้กับช้างพลายเอเชียราว 12 ตัวรวมกัน

กลุ่มซากโครงกระดูกดังกล่าวมีการค้นพบโดยบังเอิญเมื่อปี 2012 ที่ผ่านมา เมื่อ ออเรลิโอ เออร์บันเดซ คนงานไร่เลี้ยงแกะ ลา ฟลิซา ในเมืองพาตาโกเนีย ประเทศอาร์เจนตินา พบส่วนหนึ่งโผล่พ้นจากดินในไร่โดยบังเอิญแล้วแจ้งให้นายออสการ์ มาโย ผู้เป็นเจ้าของไร่ ซึ่งจ้างต่อนักบรรพชีวินวิทยาในท้องถิ่นให้ทราบเพื่อเข้ามาศึกษาทันที เพราะเห็นแล้วรู้ได้ทันทีว่าเป็นกระดูกไดโนเสาร์

โฮเซ หลุยส์ คาร์บัลลิโด นักวิจัยประจำภาควิชาธรณีวิทยาของอาร์เจนตินาซึ่งทำงานอยู่กับพิพิธภัณฑ์บรรพชีวิน เอจิติโอ เฟรูกลิโอ ในเมืองเทรลิว จังหวัดชูบัท พร้อมทีมชุดค้นเข้าไปตรวจสอบและขุดค้น

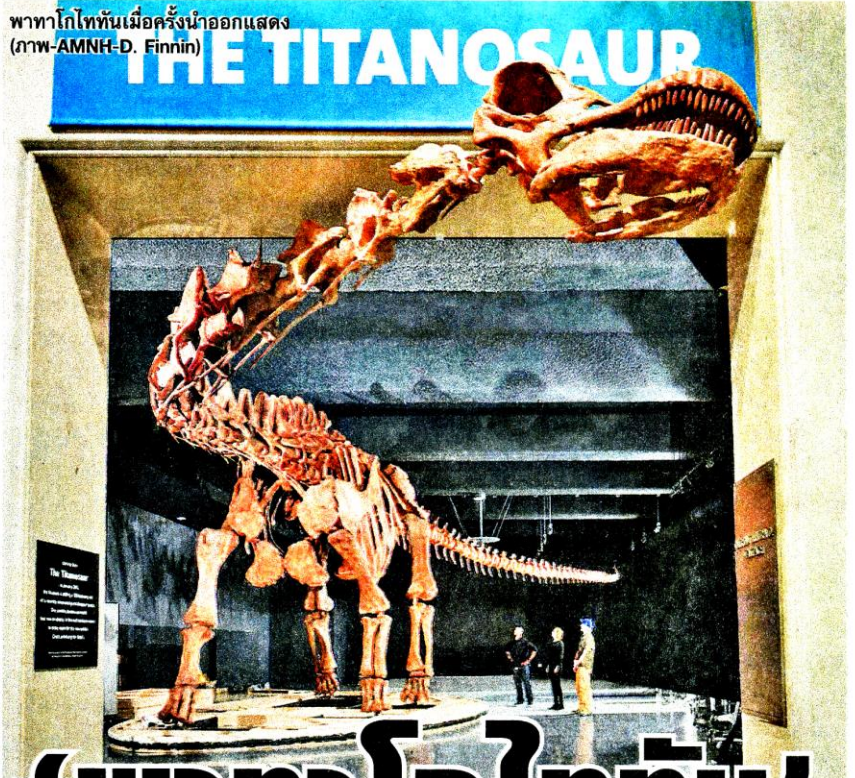

เทียบขนาดกระดูกต้นขาที่ขุดพบกับขนาดตัวคน (ภาพ-José Maria Farfaglia)

แหล่งดังกล่าว ซึ่งใช้เวลานานถึง 18 เดือน พบโครงกระดูกไดโนเสาร์ขนาดใหญ่รวม 6 ตัว โดยพบกระดูกต้นขาของไดโนเสาร์ 4 ตัว กับกระดูกโคนขาหน้าของไดโนเสาร์อีก 1 ตัว กระดูกบางชิ้นวัดได้ถึง 2.4 เมตร เมื่อนักวิจัยแล้วพบว่ามันเป็นซากโครงกระดูกของไดโนเสาร์ในกลุ่ม "ไททันโนซอร์" ไดโนเสาร์คอบยาวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาไดโนเสาร์ทั้งหมด มี 4 สายพันธุ์ด้วยกัน

นอกจากพาตาโกเนียที่เพิ่งค้นพบใหม่แล้ว ยังมีอาร์เจนติโนซอร์ส, ซูเออร์ทอซอร์ส, โนโตโคลอสซัส ซึ่ง คาร์บัลลิโดเชื่อว่าน่าจะเป็นกลุ่มก่อนวิวัฒนาการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในสายวิวัฒนาการของไดโนเสาร์ ไม่ได้เกิดขึ้นหลายครั้งเหมือนที่เคยคิดกัน

พาตาโกเนียและกลุ่มไดโนเสาร์ยักษ์เหล่านี้มีชีวิตอยู่ในพื้นที่ซึ่งปัจจุบันเป็นทวีปอเมริกาใต้ในช่วงสั้นๆ ระหว่าง 113 ล้านปีก่อนเรื่อยมาจนถึงราว 83 ล้านปีที่ผ่านมา ซึ่งเรียกว่ายุคกลางยุคครีตาเชียส การค้นพบครั้งนี้เรียกความสนใจได้จากนักวิชาการทั่วโลก จนทางทีมนักวิจัยยินยอมให้พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติอเมริกันในนครนิวยอร์กจัดแสดงซากโครงกระดูกที่ขุดพบทั้งหมด ตั้งแต่ตอนที่การวิเคราะห์ยังไม่แล้วเสร็จและยังไม่มีที่ตั้งชื่อให้กับซากไดโนเสาร์ยักษ์นี้ ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ไม่

'พาตาโกไททัน' ไดโนเสาร์ใหญ่ที่สุดในโลก

สามารถจัดวางภายในห้องจัดแสดงได้ทั้งตัว ต้องปล่อยให้ส่วนคอลอดออกมาจากประตู ประหนึ่งกำลังรอต้อนรับผู้ชมเลยทีเดียว

คาร์บัลลิโดและทีมนักวิจัยตั้งชื่อวิทยาศาสตร์ให้ไดโนเสาร์ยักษ์ที่ค้นพบใหม่นี้ว่าพาตาโก เพื่อสื่อถึงพื้นที่ซึ่งกระดูกถูกค้นพบต่อด้วยคำว่าไททัน ที่เป็นภาษกรีกแสดงถึงความแข็งแรงใหญ่โต ส่วนชื่อสปีชีส์ ใช้ว่า "มาโยริม" เพื่อเป็นเกียรติแก่นายมาโย เจ้าของไร่ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดเวลาการขุดค้น

ทีมนักวิจัยระบุว่าจากการวิจัยพบว่าไดโนเสาร์เจ้าของซากโครงกระดูกที่พาตาโกเนียนี้ ยังไม่ได้โตเต็มที่ ดังนั้น มันอาจโตได้อีก

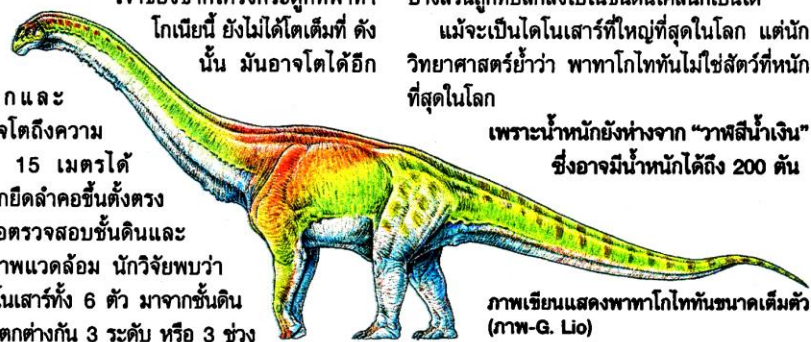
มาก และอาจโตถึงความสูง 15 เมตรได้ หากยึดลำคอขึ้นตั้งตรง เมื่อตรวจสอบชั้นดินและสภาพแวดล้อม นักวิจัยพบว่าไดโนเสาร์ทั้ง 6 ตัว มาจากชั้นดินที่แตกต่างกัน 3 ระดับ หรือ 3 ช่วง

เวลา ทำให้เชื่อกันว่าพื้นที่ซึ่งเป็นไร่เลี้ยงแกะดังกล่าวแต่เดิมอาจเป็นทะเลสาบ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญในละแวกดังกล่าว ทำให้ไดโนเสาร์เหล่านี้แวะเวียนกลับมาเยี่ยมแหล่งน้ำนี้เสมอ

สติเฟิน โฟไฟเนพท นักบรรพชีวินวิทยาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสวีเดน ในนครเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ชี้ว่า สาเหตุที่ทำให้ไดโนเสาร์ยักษ์เหล่านี้เสียชีวิตลง น่าจะเป็นเพราะเกิดสภาพแห้งแล้งและแหล่งน้ำนี้แห้งขอดลง ซากมหึมาของมันอาจส่งกลิ่นไม่ไกลเรียกไดโนเสาร์กินเนื้อมากัดแทะ จนส่งผลให้กระดูกบางส่วนถูกทับลึกลงไปในชั้นดินโคลนก็เป็นได้

แม้จะเป็นไดโนเสาร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก แต่นักวิทยาศาสตร์ย้ำว่า พาตาโกไททันไม่ใช่สัตว์ที่หนักที่สุดในโลก

เพราะน้ำหนักยังห่างจาก "วาฬสีน้ำเงิน" ซึ่งอาจมีน้ำหนักได้ถึง 200 ตัน

ภาพเขียนแสดงพาตาโกไททันขนาดเต็มตัว (ภาพ-G. Lio)